

## Mødet den 28. April 1927. (For lukkede Døre).

---

Fraværende: Johanne Berg, J. Chr. Møller og Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 148—1927). Licitation over Stenleverancer til Brolægningsvæsenet i 1927—28.

Brolægningsudvalget indstiller at overdrage Leveringen til følgende:

Kantsten: Einar Nielsen, Aarhus for ialt 12051,60 Kr.

Brosten I: Aarhus Sten- og Gruskompagni for 10,73 Kr. pr. m<sup>2</sup>.

Søsten: Aarhus Sten- og Gruskompagni og Aarhus Stenfiskerforening for 5 Kr. pr. ton.

Indstillingen vedtoges.

2. Andragender om Kommunens Garanti for Statslaan til:

a. (J. Nr. 27<sup>73</sup>—1927). Murersvendenes Stiftelse.

b. (J. Nr. 27<sup>76</sup>—1927). Maskinarbejder J. Olsen.

c. (J. Nr. 27<sup>74</sup>—1927). Arbejdsm. P. O. Sørensen.

2. Behandling.

Bevilgedes.

3. (J. Nr. 27<sup>82</sup>—1927). Andragende fra Arbejdernes Andelsboligforening om Forhøjelse af Statslaan til 8 Beboelseshuse i »Skovfaldet«.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse anbefaler en Forhøjelse paa 12000 Kr.

Borgmesteren pegede paa, at man ikke kom op over det først bevilgede Beløb, som var blevet skaaret betydeligt ned; men Husene var bygget betydelig større og mere komfortable, end man havde tænkt, da Statslaanet blev bevilget.

J. Perregaard oplyste, at Husene var planlagt med 2 Værelses Lejligheder, men de, som blev Ejer af Husene, vilde helst have 3 Værelser, hvorfor Husene blev større end paatænkt. Paa det Tidspunkt kunde der imidlertid ikke faas flere Penge af Statsboligfonden, og Sagen blev saa stillet i Bero foreløbig.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 146—1927). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Ansættelse af Kontorassistent Therkildsen som Bogholder ved Kommunehospitalet.**

Fra Udvalget forelaa tillige følgende Forslag til Instruks for Bogholderen:

Tilføjelse til Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler af 14. April 1926, § 4, sidste Stk.

»§ 4 a.

Til Hjælp for Inspektøren paa Kommunehospitalet ansættes en Bogholder, som skal føre Hospitalernes Regnskaber efter Udvalgets Anvisning, og han skal efter Inspektørens Anmodning assistere ved alt paa Kontoret forefaldende Kontorarbejde.

Saafermt Bogholderen ved Udførelsen af sit Arbejde konstaterer eller mener at konstatere Transaktioner, som er eller kan blive til Skade for Kommunen, har han Pligt til at indberette det direkte til Udvalget.

Det er Bogholderens Pligt at paase, at Hospitalet faar den Indtægt, det kan tilkomme (bl. a. skal han erkyn dige sig om, at den paa Kontoret udfærdigede Patientliste er i Overensstem-

melse med de virkelige Forhold, altsaa om alle Patienterne er medtagne, og om de paa Listen opførte Dageantal, og den Takst, som erlægges pr. Dag, er rigtig), at intet Beløb kommer til Udgift, forinden Regningen paa behørig Maade er attesteret. Saavel Indtægts- som Udgiftsbilag skal have Paategning fra ham om at være noteret i Hospitalets Bøger. Han har Ret og Pligt til at gøre sig bekendt med alle Forhold angaaende Hospitalets Regnskabsvæsen.

Een Gang maanedlig skal han udfærdige en specificeret Opgørelse over de i Maanedens Løb indgaaede og udbetalte Beløb med Angivelse af, hvilke Beløb der falder paa de forskellige Konti, og ledsaget af alle til Dokumentation for hvad der er passeret i Maanedens Løb hørende Bilag. Denne Opgørelse, der ogsaa skal vise Kassebeholdningen ved Maanedens Begyndelse og Slutning — i hvilken Forbindelse han skal overbevise sig om, at de paa Opgørelsen opførte Kassebeholdninger er i Overensstemmelse med Kassebogen — underskrives foruden af Bogholderen ogsaa af Inspektøren og fremsendes derefter til Sygehusudvalget, som anviser Udgiftsbeløbene.«

K. Moustén meddelte, at det i flere Aar havde været paatænkt at ansætte en Bogholder, idet Inspektøren hidtil havde været baade Kasserer og Bogholder. Nu var der en Lejlighed til at gøre Forandring, da der var ansat en ny Inspektør, og man tillige havde en Mand til Stillingen som Bogholder.

H. P. Christensen spurgte, om man havde husket, at kun 75 % af Lønningen bliver pensionsgivende.

Borgmesteren svarede, at det altid blev meddelt fra Kontoret.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 87—1927). **Sagen angaaende eventuel Erhvervelse af Ejendommen Volden Nr. 19—21. (Side 3).**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Meddelelse:

»Tilbagesendes Byraadet med Bemærkning, at Ejeren af Ejendommen, da han i Udvalgets Møde blev stillet overfor den Eventualitet, at Kommunen vilde lade Ejendommen ekspropriere, besluttede sig til foreløbig at stille Byggeprojektet i Bero og tilbagekalde Bygeanmeldelsen, hvilket herfra er meddelt Bygningskommissionen.«

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 152—1927). **Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende Overenskomst med Haveselskabet »Cathrinebjerg« om Godtgørelse for nogle til Vejanlæg afstaaede Arealer.**

Stadsingeniøren anbefaler den foreliggende Udstykningsplan, hvorefter der tilkommer Selskabet et Beløb paa 157 Kr. Det paa medfølgende Kort betegnede Areal B—C—D overgaar til Kommunen, medens Arealet A—B—D—E udlægges til Vej. Desuden ønsker Selskabet, at Kommunen afholder Udgiften til Landinspektør med 70 Kr.

Tiltraadt af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Borgmesteren meddelte, at der i sin Tid var projekteret en Plan for Gaderne paa denne Del af Cathrinebjergs Jorder, men efter at Kommunen havde ladet udarbejde den store Gadeplan, blev det nødvendigt at ændre den tidligere Plan. Der var da foretaget en Byttehandel mellem Kom-

munen og Haveselskabet, idet Jorden var sat til en Pris af 1 Kr. pr. Alen, og da der nu medgik mere Jord til Veje end oprindelig tænkt, vilde det medføre en Udgift paa godt 150 Kr.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 35—1927). Skrivelse fra Politimesteren angaaende **Politibetjent N. C. Højstrøms Ret til Pension i Tilfælde af hans Afskedigelse.**

Fra Lønudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Saafremt Politibetjent Højstrøm afskediges paa Grundlag af de i Polilimesterens Skrivelse med tilhørende Bilag givne Oplysninger, formener Lønudvalget, at der ikke kan tilkomme ham Pension.«

Tiltraadtes.

8. (J. Nr. 26<sup>1</sup>—1927). Ansøgning fra Slagter **H. K. Thomsen om Æresoprejsning.**

Udvalget kan ikke for Tiden anbefale Andragendet.

Kunde ikke anbefales.

9. (J. Nr. 15<sup>7</sup>—1927). Ansøgning fra Mejerist **G. P. Johnsen om dansk Indfødsret.**

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 15<sup>6</sup>—1927). Ansøgning fra Slagtersvend **J. Harlof om dansk Indfødsret.**

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 120—1926). Ansøgning fra Glarmester **R. Henriksen om Frigivelse af en Invaliditetserstatning.**

Udvalget anbefaler, at 1000 Kr. frigives.

Tiltraadtes.

12. (J. Nr. 12<sup>3</sup>—1927). Indstilling angaaende Tildeling af **Aldersrente.**

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 127—1927). Sagen angaaende **Udleje af**

et Areal ved Gasværkskajen til A S Midtjydsk Kul-kompagni, og

14. (J. Nr. 128—1927). Sagen angaaende Overens-komst mellem A/S Midtjydsk Kulkompagni og Aarhus Belysningsvæsen om Losning af dettes Kul. — 2. Behandling.

H. P. Salling havde erfaret, at indenbys Firmaer havde ønsket at leje Pladsen, og at Havneudvalget da erklærede, at den ikke skulde udlejes til Kulplads. Det saa derfor underligt ud at entrere med et udenbys Firma om Leje af Pladsen og forbigaa Byens egne Firmaer, og Taleren vilde henstille, at disse ogsaa faar Lejlighed til at give Tilbud paa en Ordning med Gasværket. Maaske var det ogsaa uheldigt at faa Losseplads for Kul paa dette Sted, idet der var indkommen en Protest fra Aarhus Kornkompagni derimod, fordi Kulstøvet vilde beskadige deres Varer.

Borgmesteren oplyste, at der sidste Aar var losset 37000 tons Kul ved denne Kaj, saa hvis det skulde ødelægge Kornkompagniets Varer, maatte det være sket for længe siden. Det samme gjaldt for Oliekagerne, der blev transporteret forbi Kulkranerne, og der var dog aldrig klaget over Kulstøvet. Desuden blev der gjort alt muligt for at formindske Støvplagen. Taleren skulde ikke tage sin Død derover, hvis Byraadet forkastede Kontrakten, men det skulde ske ved en Afstemning, saa Udvalget stod ærligt overfor det Firma, man havde forhandlet med. Blev Overenskomsten forkastet, maatte Havneudvalget jo i Forbindelse med Belysningsudvalget overveje, hvorledes man kan faa Losseapparater i Gang paa en Maade, som baade Havnen og Kommunen kan være tjent med.

G. N. Knub spurgte, om det var rigtigt, at Arealet flere Gange var blevet nægtet herværende Firmaer til Leje.

Borgmesteren svarede, at da man for flere Maaneder siden begyndte at forhandle med det ny Firma, rejste der sig selvfølgelig en Storm fra de andre Kulimportører. Men fra flere Sider havde man henvendt sig til Havneudvalget og henstillet at faa nogen Konkurrence mellem Kulimportørerne, og at det kunde tiltrænges, viste Forholdet mellem Kulpriserne her og i København. I Januar og Februar 1926 var Prisen paa Kul i København 25 Kr., men i Aarhus 32 Kr., og i de følgende 4 Maaneder var Priserne henholdsvis 24 og 30 Kr. Firmaet »Aarhus Sten- og Gruskompagni« havde endog ladet deres Damper hente Kul i København i Stedet for at købe dem her og havde derved sparet 3 Kr. pr. ton. Udvalget havde ogsaa undersøgt, hvorledes Forholdet var mellem Kulimportørerne, og det viste sig, at de havde meget nøje Forbindelse med hinanden, saaledes at der lossedes Kul fra det ene Firmas Skib over i det andets Kulgaard o. s. v., saa der faktisk ikke var nogen Konkurrence. Men Sagen drejede sig egentlig om, hvorvidt Havneudvalget eller Købmændene skulde have Dispositionsretten over Havnens Kajer. De havde gjort store Anstrengelser for at faa dannet et Havnelav, der skulde være Havneudvalgets overordnede og dermed ogsaa Byraadets, men det gik Taleren aldrig med til. Man kunde selvfølgelig forhandle med Organisationerne, men man skulde nødig give den Magt fra sig, som var opnaaet gennem mange Aars politiske Kampe, til Købmændene, som ikke havde noget Ansvar. Ganske vist havde Konsul Barnow som Medlem af Udvalget sin Del af An-

svaret, og han var en udmærket Mand paa denne Plads, men det tidligere Medlem, Grosserer Kampmann, tænkte kun paa at mele sin egen Kage. Angaaende den foreliggende Klage fra Kornkompagniet, saa var den saa meget mere mærkelig, fordi dette Firma havde faaet tildelt den allerfineste Plads ved Havnen; men saa kunde det ikke samtidig disponere over Gasværkskajen.

N. C. Christensen havde ogsaa hørt sige, at adskillige Firmaer var forbigaaet m. H. t. Leje af denne Plads og ikke havde haft Lejlighed til at tilbyde deres Betingelser. Hvis det var rigtigt, syntes det inkonsekvent ikke at give de indenbys Firmaer Lejlighed dertil. Man burde lade alle Firmaer give Tilbud og saa tage det billigste. Konkurrence skabte man ikke ved at faa et nyt Kulfirma hertil, for det skulde nok holde Priser med de andre.

J. Perregaard fandt Protesten fra Kornkompagniet meget morsom, naar man tog i Betragtning, at Landboerne gav deres Husdyr Trækul for at hjælpe paa Dyrenes Fordøjelse. Klager fik man bestandig, hvordan Firmaerne end blev behandlet, og Kornkompagniet havde oven i Købet faaet den fineste Plads af dem alle. Angaaende den omstridte Plads, da havde der været Tale om at leje den ud til Oliemøllen, men nu havde denne jo faaet en anden Plads, hvorefter det var falden bort. Siden havde ingen henvendt sig til Udvalget om at leje Pladsen, før der kom Henvendelse fra Belysningsudvalget derom. Taleren havde ikke saa meget imod, at Byraadet kasserer Forslaget; for Pladsen kunde nok lejes ud til noget andet; men Forkastelsen skulde selvfølgelig komme fra Byraadet, da Udvalget ikke løb fra sin Underskrift.

Leonhard Hansen fandt det nærmest ligegyldigt, hvilket Firma der faar Pladsen, for de repræsenterede alle Kapitalistinteresser, og Kapitalisterne var ens overalt i Verden. Man kunde heller ikke endnu forhindre dem i at danne Ringe og skruue Priserne op. Men Taleren havde ved sidste Møde henstillet til Udvalget at overveje, at Kranen blev bygget i Danmark. Det fremgik imidlertid af Sagen, at Udvalget overhovedet ikke havde beskæftiget sig dermed siden sidste Møde, og naar der toges saa ringe Hensyn til Medlemmernes Henstillinger, vilde Taleren anbefale at stemme Forslaget ned.

G. N. K n u b takkede for Borgmesterens Oplysninger. Det var dog ikke ganske det, Taleren havde spurgt om, men det var bleven sagt, at ikke alene Kulfirmaer, men ogsaa andre Firmaer havde ønsket at leje Pladsen, vist ogsaa Statsbanerne, men den var ikke at faa til Leje. Men maaske havde det været Henvendelser til Havneingeniøren og ikke til Udvalget. Det saa dog lidt underud, at Pladsen nu pludselig kunde lejes ud til et nyt Firma.

B o r g m e s t e r e n syntes ikke, det kunde kaldes pludselig, naar man havde forhandlet derom i 4 Maaneder. Statsbanerne havde ikke været særlig gode ved Aarhus Kommune og endnu mindre ved Havnen; de vilde nok have Pladsen gratis og lægge flere Spor, som Byen saa skal betale.

M. B r a m m e r henholdt sig til sine Udtalelser paa sidste Møde. Borgmesterens Oplysninger syntes at vise, at det væsentligste Moment var at faa en Konkurrence blandt Firmaerne, og det var sikkert prisværdigt. Men naar de hidtidige Firmaer havde faaet anvist Kulpladser ude paa

den yderste Mole og var blevet nægtet Plads længere inde, saa blev det ikke en lige Konkurrence, hvis man gav et nyt Kulfirma denne Plads. Taleren saa helst, at Belysningsvæsenets selv bygger Krananlægget, og vilde anbefale at stemme imod Forslaget.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at hvis Kommunen selv skal bygge Kranen, maa der skaffes  $\frac{1}{2}$  Mill. Kr. dertil.

Forslaget om Udleje af Arealet forkastedes med 9 Stemmer mod 6, hvorefter Overenskomsten med Belysningsvæsenet bortfaldt.

---